

KOSOVO I MAKEDONIJA U SPORU OKO CARINSKIH TARIFA

Author: [IWPR Balkans](#)

Pokusaj Kosova da podigne carinske stope za makedonske proizvode izaziva uznemirenost u Skoplju.

Makedonski izvoznici tvrde da ce biti tesko pogodjeni ako Kosovo uspe u pokusaju da podigne carinske tarife za vise proizvoda iz ove zemlje.

Protektorat, najveći trgovinski partner Makedonije posle Nemacke, zahteva uvođenje carinskih stopa od 10 procenata na oko 15 najvaznijih izvoznih proizvoda zemlje, koje bi ostale na snazi do 2010. godine.

U skladu sa sporazumom o slobodnoj trgovini koji je 1996. potpisan izmedju Skoplja i Beograda, makedonski proizvodi trenutno podlezu tarifama od samo jednog procenta.

Ali, taj sporazum je istekao 2004, a administracija UN na Kosovu, UNMIK, sada insistira na podizanju tarifa.

Tim koji ukljucuje makedonskog ministra privrede Fatmira Besimija otputovace sledece nedelje u Pristinu u pokusaju da postigne sporazum sa Kosovarima. Makedonski premijer Vlado Buckovski i njegov kosovski kolega Bajram Kosumi takodje su ukljuceni u pregovore i sastace se u Skoplju 13. juna da bi raspravljali o trgovinskim sporazumima.

Portparol ministarstva privrede, Dzelal Neziri, izjavio je za IWPR da Makedonija zahteva tarifu od osam procenata, koja bi se postepeno smanjivala do 2007. Prosle godine, Makedonija je izvezla na Kosovo robe u vrednosti od 182 miliona dolara.

Razgovori su poceli u maju, a Makedonija je pristala da pregovara tek kada su sa Kosova zapretili da ce jednostrano nametnuti carinske tarife od 25 procenata ukoliko Skoplje – koje je insistiralo na rezimu slobodne trgovine – odbije razgovore o novom trgovinskom sporazumu.

Predloženi porast carinskih stopa odnosi se na oko 15 glavnih makedonskih izvoznih proizvoda, ukljucujuci crni luk, kupus, paprike i mozda jaja i paradajz, ukoliko Kosovo uspe da ostvari svoj plan. Pored poljoprivrednih proizvoda, Kosovo takodje predlaze porez na naftu iz rafinerije Okta, na koju otpada 36 procenata ukupnog izvoza na Kosovo. Niski troškovi transporta i prethodno povoljne carinske tarife ucinile su Kosovo veoma atraktivnim za makedonske poslovne ljude kao sto je Viktor Petrov, menadzer kompanije iz Djevdjelije koja izvozi proizvode od voca i povrca. On je izjavio za IWPR, da bi novi carinski rezim ozbiljno ugrozio njegove poslove.

“Nas prihod od 200.000 evra od izvoza nasih proizvoda pao bi na samo 60.000 evra godisnje”, kaze Petrov.

Makedonska trgovinska komora, ciji je predstavnik ukljucen u pregovaracki tim koji radi na novom carinskom rezimu, brine da bi vise izvozne dazbine ucinile domace proizvode manje konkurentnim na kosovskom trzistu. “Carinske dazbine ce podici cenu proizvoda. To ce smanjiti izvoz, a makedonske kompanije ce se suociti sa potrebom da smanjuju proizvodnju”, kaze se u saopštenju komore.

Profesor ekonomije Vanco Uzunov slaze se da ce vise stope imati negativne posledice za makedonsku privredu: “Carinske tarife nisu opravdane ni teorijski ni prakticno, jer postavljaju prepreku slobodnom protoku roba. Bilo bi bolje ako bio se to izbeglo.”

On smatra da zahtev Kosova da se uvedu vece dazbine ne predstavlja pokusaj da se zastiti domaca proizvodnja vec nacin da se popuni rupa u budzetu. “To nema nikakve veze s proizvodnjom”, izjavio je Uzunov. “Deo profita nasih kompanija prelivace se u budzet Kosova.”

Mihail Petkovski, profesor ekonomije na Univerzitetu u Skoplju, zastupa isti stav.

“Kosovo ima problema sa prihodima. Nametanje carina je pokusaj da se finansijski oporavi”, kaze on.

Ipak, Biljal Kasimi, sef makedonskog pregovarackog tima, smatra da je lista proizvoda na koje bi se nove carinske tarife odnosile kratka i da bi ti proizvodi i dalje bili konkurentni na kosovskom trzistu.

Drugi se slazu da je Kosovo, s obzirom na blizinu Makedonije, previse atraktivno da bi ga izvoznici napustili, upkos porastu carina.

Vanco Mitev, predsednik udruzenja zemljoradnika u Strumici, kaze: “Kosovo je za nas dobro trziste, jer nisu mnogo probirljivi. Za razliku od zapadnih trzista, koja namecu stroga pravila, trziste Kosova prihvata i drugorazrednu robu. I dalje cemo biti konkurentni, ali nas profit ce se smanjiti.”

Sladjana Vasovic Bozinovska je nezavisni novinar iz Skoplja.

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kosovo-i-makedonija-u-sporu-oko-carinskih>